

"Socialstyrelsens språkbruk av "handikapp" riskerar ökad stigmatisering"

Socialstyrelsens använder begreppet "handikapp" och följer inte den egna termbanken. Låt oss slippa en återgång till äldre och stigmatiserat språk inom funktionshinderområdet, skriver Jörgen Lundälv, docent i socialt arbete i denna debattartikel.

Myndigheten för delaktighet (MFD) är Socialdepartementets egen expertmyndighet som arbetar intensivt med språkbruk, funktionshinderforskning och för att stärka funktionshinderperspektivet i samhället. Det är ett exempel på en myndighet som arbetar konsekvent med språkbruk och att använda termer som funktionsnedsättning och funktionshinder. Myndigheten kan ses som en förebild inom området.

En annan myndighet är *Socialstyrelsen* som har poängterat vikten av ett språkbruk som inte stigmatiserar människor. I Socialstyrelsens egen termbank står sedan år 2007 exempelvis att det äldre begreppet "handikapp" inte längre finns i termbanken och inte ska användas. Myndigheten [avråder från att använda ordet](#). Trots detta använder Socialstyrelsen själv begreppet handikapp under de två senaste åren (2022 och 2023) när man beskriver funktionsrättsrörelsen som "handikapporganisationer". Enligt min mening blir det här en splittrad bild om vilka ord som används och myndigheten talar emot sig själv. Det dubbla budskapet kan dessutom riskera en återgång till äldre tider när handikapp var det ord som användes.

Andra har lämnat ordet "handikapp"

Andra myndigheter som aktivt har slutat använda ordet "handikapp" är Försäkringskassan som bara för några år sedan

ersatte ordet "handikappersättning" med "merkostnadsersättning". Men vem har egentligen rätt att bestämma om hur vi ska tala offentligt om funktionsnedsättning? [Språk är makt skriver organisationen SAMS](#) – Samarbetsförbundet kring funktionshinder i Finland. De menar att journalister och forskare måste föregå med gott exempel i språkanvändningen. Likaså gäller detta myndigheter. Att uppdatera sitt ordförråd och vara medveten om ordets makt är oerhört viktigt.

Socialstyrelsens termbank är en kunskapsbank som ger oss värdefull information om ordens användning, innebörd och rekommendation. Den är viktig för oss alla och Socialstyrelsen själva borde naturligtvis följa den. I en skrivelse år 2023 vid Socialstyrelsen finns följande lydelse: "Fördelning av statsbidrag för 2023 till handikapporganisationer". Samma typ av skrivelse använde Socialstyrelsen även under 2022. Myndigheten använder även ordet handikapp [på sin hemsida på flera ställen fortfarande idag, 2024](#).

Organisationen *Funktionsrätt Sverige* som är en paraplyorganisation inom funktionshinderområdet benämner sina medlemsorganisationer som funktionshinderförbund och funktionshindersgrupper. *Medlemsförbundet och Riksförbundet FUB* (för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning) rekommenderar likaså att ordet handikapp inte används.

Det återstår nu att se om Socialstyrelsen kommer att fortsätta använda det förlegade begreppet handikapp och om andra myndigheter kan komma att följa efter. Det finns goda skäl att vara vaksam över det officiella språkbruket.

Jörgen Lundälv

docent i socialt arbete och funktionshinderforskare

Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet

Replik från Socialstyrelsen: ["Handikapp används i styrande](#)

förordningar”